

РЕЗУЛЬТАТИ
онлайн-опитування здобувачів вищої освіти
Сумського державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка
щодо дотримання та популяризації принципів академічної
добросочесності під час реалізації освітньо-наукових програм

Анонімне анкетування щодо дотримання принципів академічної добросочесності серед здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за ОНП Професійна освіта (Цифрові технології) Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка було проведене згідно з календарем моніторингових заходів на 2023-2024 навчальний рік. Запропонована анкета містила запитання закритої (оцінювання від 1 до 5 балів, де 1 – найнижчий, а 5 – найвищий показник) та відкритої форми. Опитування здійснювалось дистанційно з використанням Google-Forms.

Аналіз результатів анкетування дозволив з'ясувати, що всі респонденти детально ознайомлені з політикою академічної добросочесності в університеті:

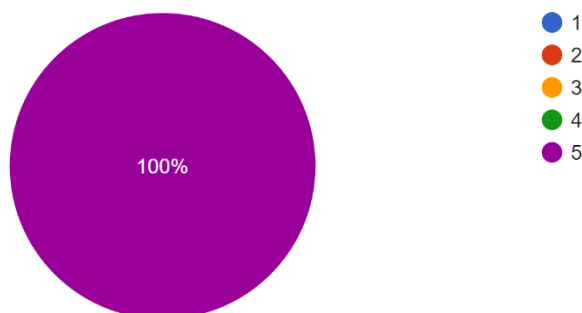

Рис. 1. Розподіл відповідей про ознайомлення з поняттям академічної добросочесності.

Здобувачі вищої освіти добре усвідомлюють свою відповідальність за порушення академічної добросочесності на всіх етапах підготовки наукових робіт, ознайомлені з поняттям «плагіат».

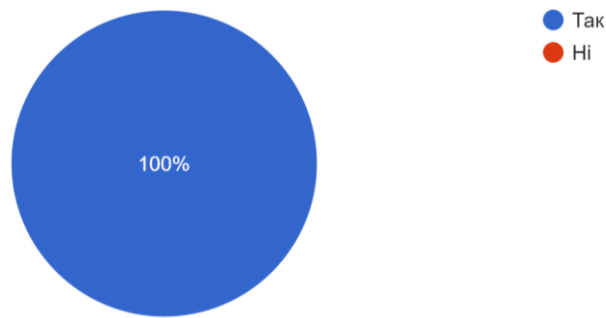

Рис. 2. Розподіл відповідей про ознайомлення з поняттям плагіат та ризиками, які з ним пов'язані.

За результатами опитування аспіранти зазначили, що найбільше вони ознайомлені з наступними видами академічної недоброчесності: академічний плагіат, фальсифікація та хабарництво під час перевірки наукової роботи на запозичення (100%), фабрикація (75%), самоплагіат та необ'єктивне оцінювання (на це вказало 62,5 % респондентів). Усі опитані респонденти зазначили, що вони ознайомлені з практикою використання програмного забезпечення для автоматичного виявлення плагіату у наукових роботах. При цьому аспіранти зазначили, що саме наукові статті, монографії у першу чергу в обов'язковому порядку мають проходити перевірку на плагіат, а також конкурсні роботи, посібники, підручники, тези доповідей, індивідуальні та самостійні роботи з дисципліни тощо.

Також аспіранти зазначили, що в Університеті проводиться активна політика щодо виявлення проявів академічної недоброчесності. При виявленні проявів недоброчесності здійснюється додаткова перевірка роботи на плагіат (87,5%), наукова робота не зараховується та проводиться відповідна робота щодо необхідності дотримання академічної доброчесності (75%), пропонується часткове доопрацювання роботи (62,5%) тощо. Слід відзначити, що усі опитані аспіранти зазначили, що вони не вдавалися до проявів академічної недоброчесності, лише використовували матеріали з інтернет-мережі та вдавалися до підказок товаришів у групі (25%).

Відповідаючи на запитання «Чи використовують викладачі / наукові керівники різні форми реагування на прояви академічної недоброчесності у здобувачів у ході навчальної роботи та виконання дисертаційного дослідження?», аспіранти констатували, що викладачі все роблять професійно, тому зауважень щодо форм реагування на можливі порушення наукової етики немає.

100% респондентів підтвердили, що серед аспірантів належним чином

проводяться заходи щодо популяризації та контролю дотримання принципів академічної доброчесності. До того ж усі аспіранти підтвердили, що вони ознайомлені з нормативними документами, які діють в університеті, щодо розробки та впровадження системи забезпечення академічної доброчесності. При цьому респонденти зазначили, що для них проводяться наукові семінари, тренінги або інші ознайомчі заходи щодо процедури дотримання принципів академічної доброчесності в університеті (про це зазначили 100% опитаних). Для підвищення рівня академічної доброчесності в університеті аспіранти пропонують підвищення відповідальності за порушення академічної доброчесності в Університеті, пропонувати студентам творчі завдання, зацікавлювати їх до виконання таких завдань самостійно. А також пропонують викладачам надавати дійсно корисні джерела для написання студентами наукових робіт, проводити додаткові тренінги або інші ознайомчі заходи щодо процедури дотримання принципів академічної доброчесності, регулярний моніторинг та перегляд політик дотримання принципів академічної доброчесності.

Отже, аналіз результатів моніторингу свідчить про високий рівень дотримання академічної доброчесності здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за ОНП Професійна освіта (Цифрові технології) Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Для підвищення рівня внутрішньої мотивації та компетентності аспірантів у питаннях наукової етики пропонуємо:

1. Урізноманітнити заходи, спрямовані на формування сталого розуміння необхідності дотримуватися норм та принципів академічної доброчесності в ході написання наукових робіт.
2. Продовжувати послідовно впроваджувати принципи академічної доброчесності в освітній процес шляхом роз'яснювальної роботи серед здобувачів вищої освіти.

Фахівець Центру забезпечення
якості вищої освіти

Олена Мичкіна

Начальник Центру забезпечення
якості вищої освіти

Оксана Одінцова